

14 Mayıs 1975

28 yıllık Rus Petrol Mühendisi Nazım Ekberof dedi ki:

"Dünyanın en zengin petrol"

«SOVYETLER BİRLİĞİ» RUSYA DEMEK DEĞİLDİR

BAŞYAZI

Esir Milletler ve insan hakları

«Milli Bağımsızlık» millet hüviyetini kazanabilmiş toplulukların en mukaddes hakkıdır, vaz geçilmesi imkân sızdır, başkasına devredilemesi istenemez. «Birleşmiş Milletler Anayasası» ve «İnsan Hakları Beyannamesi» bağımsızlık konusunda kesin hükümler koymuştur. Kendi kendini idare etmek (Self-determinasyon) hakkının bütün milletlerel tanınması, yirminci yüzyılın öğünebileceği bir başarıdır. Ancak, diğer sahaların bir çoğunda görüldüğü gibi, milletlerin «BAĞIMSIZLIK DAVASI» da kitaptan çıkılıp uygulanmaya geçilince özlenen sonuçları henüz veremedi.

Dünyanın bazı milletleri, meselâ RUS ve ÇİN emperyalizmi altında ezilen Türkistanlılar, Azerbaycanlılar, Şimalı Kafkasyalılar, Gürcüler, Ermeniler, Kırmılılar, İdil-Uralılar, Yakutlar, Sibiryalılar, Moldavyalılar, Estonyalılar, Letonyalılar, Litvanyalılar, Tibetliler, Moğolyalılar (İç Mongolist'an) Mançuryalılar ve başka topluluklar «BAĞIMSIZ» değillerdir. Halâ esirdir. Sömürgeciliğin belki ismi ve şekli değişmiş ama özü değişmemiştir. Soruyoruz! Birleşmiş Milletler başta olmak üzere dünyadaki başka milletlerarası teşkilatların üyeleri ve temsilcileri arasında yukarıda ismini saydığımız milletlerin adını görebilirmisiniz?

Şüphesiz hayır... Neden hayır?

Birleşmiş Milletler Anayasası, İnsan-Hakları Beyannamesi, Humanizm ve Adalet prensipleri bütün milletlere ve insanlara tatbik ediliyorsa, o zaman EVET dememiz gerekir. Evet diyemediğimize göre bu prensiplerin RUS ve ÇİN esaretindeki «bağımsızlık isteyen» milletlerin meselelerinde de tatbikini istememiz gerekir. Bunu istemek «İNSAN HAKLARI BEYANNAMESİ» ve «HUMANİZM» gereğidir. Ayrıca Lenin'in Aralık 1917'de yayınladığı «bağımsızlık ve hürriyet» beyannamesinin sonucunu araştırmak «Her Humanist» insanın vazifesidir.

İşte bu amaçla 1959 senesinde beri heryıl Temmuz ayının üçüncü haftası Amerika Birleşik Devletlerinde «ESİR MİLLETLER HAFTASI» olarak, milli kurtuluş özlemi içindeki milletlerin davasını duyurmak için ayrılmıştır. Bu haftayı her sene Amerika Devlet Başkanı özel bir mesajla açmaktadır. Böyle bir haftanın TÜRKİYE'DE DE yapılması için 1959 yılından bugüne kadar «Türkiye'deki Türkistanlı Türk Gençleri» adına iki defa «TÜRKİYE CUMHURİYETİ BÜYÜK MİLLET MECLİSİ»ne yazılı muracaat edilmiştir. Fakat bugüne kadar sonuç alınamamıştır. Esir Milletler meselesine ve bilhassa «BAĞIMSIZLIK İSTEYEN TÜRKLER» konusuna eğilmek HER TÜRKÜN VİCDANI BORCUDUR.

Son zamanlarda SSCB ziyaret eden gazetecilerin ve yazarların bu gezilerinden döndükten sonra yazdıkları yazılarda «Sovyetler Birliği» RUSYA imiş gibi ve Sovyetler Birliği'ndeki bütün insanlar RUS'muş gibi bir ifade tarzı göze çarpmaktadır. Sovyet kaynaklarına göre «Sovyetler Birliği» 126 milletten oluşmuş 15 Cumhuriyet, bu cumhuriyetlere bağlı 20 Avtonom (Muhtar) cumhuriyet, 8 Avtonom mıntıka ve merkezi teşkil eden «Rusya Federatif Cumhuriyeti»ne bağlı 10 millî bölge'den teşekkül etmiştir. Halbuki «SOVYETLER BİRLİĞİ» SLAV asıllı Ruslar, Ukraynalılar, Belaruslar ve TÜRK asıllı Özbekler, Kazaklar, Türkmenler, Kırgızlar, Karakalpaklar, Azeriler, Karaçaylar, Çuvaşlar, Tatarlar, Başkurtlar, Yakutlar başta olmak üzere daha birçok başka topluluklardan meydana gelmektedir. (Devamı 4. Sayfada)

Dünyanın birçok ülkelerinde faaliyette bulunan Türkistanlılar Cemiyetleri kongrelerini yaptılar

Türkistan'dan ayrılmak zorunda kalan Türkistanlılar Türkiye başta olmak üzere dünyanın birçok ülkelerine yerleşmişlerdir. Bu ülkelerin bazılarında cemiyet faaliyetleri vardır. Bu cemiyetler bu yılki kongrelerini yapmışlar ve yeni idare kurullarını seçmişlerdir. Bunlardan Adana'daki «Türkistanlılar Yardımlaşma Derneği» mutat yıllık kongresini 4 Mayıs 1975 tarihinde yapmış ve idare heyetine

Başkan: Bayhan ALPER,
Bşk. Vek.: Abdulhamit KOÇAR,
Sekreter: Abdurrahman ŞARHAN,
Muhasip: Arif TAŞKENT,
Üye: Abdullah TÜRKİSTANLI,
Üye: Ziyaeddin TAŞKENT,
Üye: Abdurrahman GAYRET
(Devamı 4. Sayfada)

Soljenitsin Hür Dünya'ya seslendi

Washington-New York (OBA): Sovyetler Birliği'nde «İnsan Hakları»nı savunduğu için hadd dışı edilen «Nobel Mükâfatı» kazanan yazar Aleksander Soljenitsin Amerika Birleşik Devletleri'nin 15 milyon azası olan en büyük «İŞÇİ SENDİKALARI FEDERASYONU» (AFL/CIO)'nun daveti üzerine Amerika'yı ilk defa ziyaret etti. Verdiği konferansta bütün insanlığın «Sovyetler Birliği»ndeki insanlara ve meselelerine ilgi göstermesini diledi.

Washington'da binlerce Amerikalı aydının katıldığı konferans (Devamı 4. Sayfada)

Sovyetler Birliği'ndeki Milletler hakkında El Kitabı yayımlandı

Batı'nın tanınmış Sovyet uzmanlarının müşterek çalışmaları sonucu yayınlanan «HAND-» (Devamı 4. Sayfada)

EMİN CANBAY VEFAT ETTİ

Türkistan'ın (Fergane — Kaşgar — Hoten) eşrafından Şehit Gafur CANBAY'ın küçük oğlu ve Gazetemizin Genel Yayın Müdürü Ziyaeddin BABAKURBAN'ın küçük dayısı necib ve kâmil insan Emin CANBAY geçirdiği hastalık sonucu Mayıs ayının içinde İzmir'de hakkın rahmetine kavuşmuştur.

Emin CANBAY'ın vefatı onu yakından tanıyanlar arasında büyük üzüntü yaratmıştır. Kederli ailesine ve yakınlarına, dostlarına başsağlığı ve merhuma Allah'tan rahmet dileriz.

TÜRKİSTAN GAZETESİ
Yazı Ailesi

«Türkistan» ismi

TÜRKİSTAN «Türk Yurdu» demektir. Bu isim yeni konulan isim değildir. Binlerce senelik geçmişi vardır. Son zamanlarda TÜRKİSTAN ismi siyasi ve ilmi eserlerde kendine uygun bir şekilde kullanılmadığı gibi onun yerine ORTAASYA ismini kullanmak adet haline gelmiştir. «Türkistan» ismini İran'ın meşhur şairi SADI 1239 yılında yazdığı «Gülistan» eserinde bugün «Ortaasya» denilen yer için kullanmıştır.

— Ey Arap korkarım ki Kâbe'ye varmayasın, bu yürüdüğün yol TÜRKİSTAN'a gider... Ambarım Türkistan'dır...

İngiliz ansiklopedisinde (1960, cilt 22, sahife 620) «Türkistan» şu şekilde tarif edilir:

«Türkistan şimalde Sibirya, cenupta Afganistan, Hindistan, Tibet, doğuda Mongolistan ve Gobi çölü ortasında yayılan TÜRK topluluğu yaşıyan bir bölge'ye verilen etnolojik isimdir.»

ORTAAVRUPA nasıl bir memleket ismi değilse «ORTAASYA» da bir memleket ismi olamaz. Tarihçi Bartold'un yazdığı gibi Bolşevikler Rus millî menfaati sebebiyle TÜRKİSTAN ismini yasaklamışlardır. Bunun yerine ORTAASYA ismini kullanmağa başlamışlardır. TÜRKİSTAN'ın «YESSE» şehrine «Türkistan» adını koymuşlardır. Bugün Avrupa'lı ve Amerika'lı alimler arasında TÜRKİSTAN yerine ORTAASYA tabirini kullanmakta ısrar edenler vardır. Bu tabiri kullanma ilmi olmaktan çok Moskova ve Pekine hoş görünmekten başka birşey değildir. Biz Türkistanlılar bu tip isim değişikliğini asla kabul etmeyiz. (Devamı 4. Sayfada)

Türkistan'da Rus Emperyalizmi

Dr. Baymirza HAYIT

Türkistan'daki Sovyet kolonyalizmi, sosyalizm, komünizm, enter-nasyonizm, milli bağımsızlık hakları ve saire gibi çeşitli maskeler arkasında saklanmaktadır. Buna göre de, Sovyet kolonyalizminin iyi-ce anlaşılması için Sovyet siyasetinin mahiyetine nüfuz etmek gerektir.

Türkistanlıların tarih gelişimi, kültür, adet, din, dil ve diğer mil-li vasıfları, Ruslarınkinden tamamen ayrıdır ve başka bir mahiyet ta-şır. 1917 yılına kadar Türkistan'da sosyalizm, komünizm ve işçi hare-keti, bilinen şeylerden değildi. Sovyet sistemi, sonradan gelme Rus elemanları tarafından Türkistan'a sokulmuştur. 14 Kasım 1917'de Taş- kent'deki birinci ve ikinci Sibirya alayları, Ruslardan ibaret bulunan 400 demiryolu işçisi ve İşçi - Asker Şurası mebuslarının yardım ve destekleriyle iktidarı ele geçirmiş ve 19 Kasım 1917'de Türkistan Sov yet Komiserliğini kurmuşlardı (1).

Georgi Safarov'un yazdığına göre bu komiserlik, ilk andan itiba- ren alenen bir kolonizatorluk siyaseti yürütmüştür (2). Böylelikle çar kolonyalizmini, Sovyet kolonyalizmi takip etmiş ve onun yerini al-mıştır (3).

Adı geçen komiserlik, 1920 yılına kadar Taşkent'deki Sovyet cih-azında çalışmak isteyen tek bir Türkistanlıyı celp edememiştir. Tem-muz 1920'de vukubulan Kazakistan Komünist Partisinin birinci istişari toplantısı, Türk Kazakların iştiraki olmadan cereyan etmiştir (4). Tür-kistan Komünist Partisinin Eylül 1920'de toplanan 5. parti kongresi, Türki stan'da bir çok Sovyet teşekküllerinde koloniyal geleneklere bağ-lı kalmış Avrupalı (yani, Rus) temsilcilerin çoğunlukta buldukları hususına işaret etmek lüzumunu duymuştu (5).

Moskova'daki Sovyet hükümeti ve Taşkent'deki Sovyet Komiserli-ği, Türkistan'ın ve Alaş - Ordan'ın Milli Muhtar hükümetini düşürmek ve kızlordu eliyle Türkistan'ı istilâ etmek teşebbüsünde bulunuyor-du (6). Bu istilâ yapılmadan Türkistan'daki Sovyet iktidarının varlığı manasız bir şey olacaktı. Rusya Sovyet hükümeti, Türkistan'ı ikinci defa (ilk defa XIX. yüzyıl sonlarına doğru çarlık Rusyası tarafından istilâ edilmişti) istilâ etmek gayesiyle, 15 Ağustos 1919'da Türkistan cephesi vücutte getirmişti. Cephe komutanı Frunze bu hususta şöyle yazıyordu : «Türkistan askeri harekâtının yakın hedefi, bütün Türki-stan'ı istilâ ve Türkistan yerli işçi ahalisini Sovyet iktidarı tarafına çekmek olmalıdır» (7). Kızlordunun elde ettiği bazı başarılarından son-ra Frunze, 4 Ekim 1919 tarihli bir emrinde tam bir açıklıkla şöyle di-yordu : «Türkistan cephesinin şanlı muharipleri, Rusya'yı pamuk ve petrole götürürken yolu açmış bulunmaktadır» (8).

Kızlordu Türkistan'ın işgaliyle meşgul iken, Sovyet tarafına geç-miş bulunan sabık memur ve subaylar da kendi durumlarını doğrult-mak yolunda mücadeleye başlamışlardı. Sovyet idarecileri, 13 Mart 1920'de Taşkent'ten Lenin'e şu teli çekiyorlardı : «Biz, Türkistan'ı, do-layısıyla bütün Rusya'yı sosyalist ihtilâlinin düşmanlarına teslim et-mekten ise, savaşta ölmeyi tercih ederiz ve buna amadeyiz» (9).

Kızlordu, Türkistan milli isyancılarını, yani Basmacıları ancak 1923'de bastırmağa muvaffak olmuştu. Kızlordu, yalnız sabık Türki-stan ve Step - Genel Vilâyetini değil, aynı zamanda Şubat 1919'da Hiy-ve Hanlığını ve 1 Eylül 1920'de Buhara Hanlığını ele geçirecek bu han-lıklardan birer halk cumhuriyeti kurmuştu (10). Kızlordu taarruzu ne-ticesinde Türkistan, Rüstem Bey Takayev'in söylediğine göre, «gül va-disinden, kan vadisine çevrildi». Rüstem Bey başka bir yerde şöyle demektedir : «Türkistan'da iktidarda bulunan sabık çar memur ve

subaylarından zaten koloni siyasetinden başka bir şey de beklenemez-di» (11).

Bugün, Sovyet ideologları, Türkistan'da Sovyet iktidarının kuru luşu işinde Rusların idaresi altında olmak üzere bizzat Türkistanlı-ların rol oynamış olduklarını iddia etmektedirler. Şüphesiz, kızlordu harekâtında bazı Türkistanlılardan faydalanılmış olduğu muhakkak, ama hepsinin mühim bir rol oynamasına imkân yok, zira iktidar ve idare cihazı, Rusların elinde bulunduğundan Türkistan'da Sovyet is-teklerini yerine getirenler de Ruslardan başkası olamazdı (12).

Türkistan'ın kızlordu tarafından istilâsı, Sovyetlere bu ülkeyi şid-detli bir koloni siyaseti vasfını taşıyan sovyetleştirme işine başlamak imkânını vermişti. Türkistan'ın 1918-1922 yıllarında Sovyet Rusya si-lâhli kuvvetleri tarafından işgali, bu kolonyal siyasetin ilk merhalesi idi. Türkistan'da Sovyet iktidarının yerleştirilip kökleştirilmesi işinde RSFSR (Sovyetler Birliği'nin bir cüzi olarak asıl Sovyet Rusya Fe-derasyonu) hükümetinin Türkistan Komisyonunun büyük rolü olmuş-tur. Bu komisyon, 1919-1920 yıllarında Türkistan'da bir çok esaslı ted-birlere baş vurmuş ve diktatörce hareket etmek yetkileriyle teçhiz edilmişti (13). Hattâ Sovyet müellifleri bile «Petrograd ve Moskova'da Sovyet iktidarı zafere ulaşmasaydı Taşkent'de, Semerkand'da ve bü-tün Türkistan'da Sovyet sistemi, manasız bir şey olurdu» fikrini yazı-larında ileri sürmekten çekinmemişlerdir (14).

Sovyetlerin, bilhassa Türkistanlıların milli birlik meselesine karşı tutumları, dikkata değer bir mahiyet taşımaktadır. Sovyet idarecileri, daha 1919'da Türkistan'ın parçalanması gerektiği fikrini kafalarına koymuşlardı ama, bir takım siyasi mülâhazalar, o sıralarda bu plân-ının tahakkukuna engel oluyordu. Meselâ, 5 Haziran 1920'de Frunze ve Kuybişev, Taşkent'ten Rusya Komünist (bolşevik) Partisi'nin Mer-kez Komitesine şöyle yazıyorlardı : «Memleketin tezelden ayrı ayrı cumhuriyetlere parçalanışı, bütün işleri altüst ederek karışık bir du-ruma sokar. Siyasi durum, şimdilik tek Türkistan Cumhuriyetinin mu-hafazasını gerektirmektedir» (15). 13 Haziran 1920'de bizzat Lenin, RSFSR hükümetinin Türkistan Komisyonuna, Türkistan'ı parçalamak yollarını araması için direktif vermiştir (16). 1924'de Türkistan 5 par-çaya bölündü ve Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan, Kazakistan ve Kırgızistan Sovyet cumhuriyetleri kuruldu. Sovyet idarecilerinin kanaatınca, bu çeşit bir taksim son derece zaruri idi. Zira, milliyetçiler elin-de bulunan tek bir Türkistan, Sovyet Rusya'ya karşı bir mücadele va-sıtası haline gelebilir ve tek yahut federatif bir Türkistan da hiçbir veçhile, Sovyet devlet bünyesinin istikrara kavuşmasına yararlı ola-maz (17). Turar Riskulov'un idaresi altında çalışan milli çevrelerin Türkistan birliğinin mubafazası yolundaki çabaları tamamen önle-ne-rek durdurulmuştu. Bugün bile, Riskulov «Pantürkist idesi»nin bir temsilcisi olmakla suçlanılmaktadır. Yine bugün, Sovyet iktidarı, tek Türkistan fikrini savunularla mücadele etmektedir. Hattâ, Tür-kistanlılara dil, kültür, din, karşılıklı tarihi münasebetler birliği ve İslâm medeniyet dünyasına mensup olma konusu etrafında konuşmak bile yasak edilmiştir. Türkistan'ın taksimine, Moskova tarafından ka-rar verilerek ayrı ayrı cumhuriyetler haline sokulmasına rağmen, Sovyet hükümeti, hiçbir zaman bu tedbirin mahiyet yönünden koloni-yal bir adım olduğu hususunu itirafa yanaşmamıştır.

(Devamı gelecek sayıda)

DIŞ TÜRKLER MESELESİ VE RUS EMPERYALİZMİ

Z. BABAKURBAN

Birleşik Amerika'daki Be-yaz (1) Ruslar resmi mahüma ta göre bir milyondan fazla-dır, fakat Rus soyundan gelen Amerikalıların rakamı belli değildir. Kuzey Amerika'da yerleşmiş olan bu yeni ve es-ki Ruslar B. Amerika'nın Dev let devairine, ticari, mali mü-esseselerine matbuat, neşriyat, sanat ve edebiyat sahalarında, ki siyasetine müessir olabile-cek durumdadırlar.. Bunlara karşı mücadele etmekte olan, Polonya, Ukrayna, Baltık mil letleri, Gürcülerin, Ermeniler-in faaliyetleri azdır. Türki-stan, Azerbaycan, Kırm, İdil - Ural, Kafkasya toplulukları-nın çalışması yok gibidir. Sa-yıları 80 milyonu aşan Rus mahkûmu Türkler himayesiz-lik yüzünden en sonra gelmek tedir. Beyaz Rusların ve onla-rı tutan birçok Amerikan iktisadi, siyasi, kültürel maha-lifin muntazam ve metodik propogandaları sayesinde A-merika umumî efkârı adanıl-maktadır. Gazeteler, dergiler, kitaplar, broşürler, beyanna-meler, beyanatlar ve konfe-ranslar halinde arduvası ke-silmeyen Rus propogandası Birleşik Amerika umumî ef-kârını şuna inandırarak isti-yor :

«Sovyetler Birliği Rusya demektir. Burada nüfusun ek-seriyetini Ruslar teşkil ettiği gibi Rus olmayan milletler de hemen hemen Ruslaşmış gibidir. Bu Rusya nüfus itibarıyla mütecanis olduğu gibi, iktisadi nokta nazardan da kül halinde bir uzviyet teşkil eder. Bu iktisadi ve medeni uzviye-tin parçalanması bütün dün-yanın iktisadi nizam, muva-zene ve istikrarını altüst ede-cektir. Binaenaleyh Sovyet Birliği yıkıldıktan sonra, bu devletin enkazı üzerinde, tek, bütün ve parçalanmaz bir Rusya kurulmalıdır. Bu Rus-ya'nın idare şekli Amerikan usulünde bir federasyon da olabilir.»

Beyaz Rusların bu propa-gandasına biraz da iktisadi ve ticari mülâhazalarla kapıl-mış olan bazı Amerikalılara bu «Federasyon» tezi bilhassa cazip görünmektedir. Halbuki Sovyetler Birliği'nde başlıca rol oynayan İrk, Milliyet, Dil, Din, Kültür, Tarih ve Örf Adet ayrılığı Amerikan fede-rasyonunda bahis mevzuu de-ğildir. İrk, milliyet, dil, din ve kültür ayrılığı başlıca rol oynayan Rus milletleri ile Tür-kistan ve Ukrayna, Kafkasya milletleri arasında federasyon-u icap ettirecek kadar yakın ve müşterek hiçbir bağ olma-dığı gibi menfaat da bulun-madığından Ruslarla herhangi bir Federasyon «Demokrat Rusya» şeklini düşünmek de imkânsızdır.

Sovyetlerin yerinde ve A-merika'nın tepesinde büyük (Devamı 4. Sayfada)

TÜRKİSTAN'DAN VE KOMŞULARINDAN HABERLER

● Sovyetler Birliği dışındaki «bağımsızlık» faaliyetleri Tür-kistan'ın «Taşkent» şehrinde eleştirildi. Taşkent'te çıkmakta olan «Gülistan» dergisinin ida-rehanesinde düzenlenen açık ot-urumda görüşülen konulardan birisi dışarıdan yapılan «Radyo yayımları» idi. Halkın büyük ilg-i gösterdiği bu yayınlar tenkit edildi.

● Sovyetler Birliği'ne gidip ge-lenlerin anlattıklarına göre Rus olmayan milletlerde «Bağımsız-lık» konusu en büyük meselele-ridir. Fakat, «Emperyalist rejim» sebebiyle açık konuşama-maktadırlar..

● Sovyetler Birliği'nin büyük atom alimi ve akademik Andrei D. Saharov ve onu destekleyen Sovyet aydınları, ilim adamları Sovyetler Birliği'nde CP, GPU, NKVD, MGD ve KGB tarafından işlenen cinayetlere ait evrakların yayınlanması ve milletlerarası tarafsız bir ko-misyon tarafından bu faaliyet-

lerin mahkeme edilmesi istenil-di. Moskova'da bu hususta ya-bancı basın temsilcilerine bilgi verildi. Batılı gazeteciler çekin-medeyen ve korkmadan tazyik al-tında olan bu özgürcülerle tem-as kurmağa muvaffak olabil-mektedir.

TÜRKİYE'DEN

● TRT ilk defa Türkiye'de yaşayan Türkistanlılara ait bir roportajını Nisan ayında ekran-larında yayınlamıştır.

● Ankara Hacettepe Üniver-sitesinde misafir öğretim üyesi olarak bulunan Dr. Baymirza HAYIT Ankara'daki dersleri di-şında birçok cemiyetler tarafın-dan konferans vermesi için da-vet edilmiştir. Bu konferanslar büyük ilgi görmüştür.

● Dr. Baymirza HAYIT'ın «Türkestan zwischen Russland und China» isimli kitabı Türk-çeye tercüme edilerek İstanbul'da satışa çıkmıştır.

● «Doğu Türkistan Göçmen-leri Cemiyeti» İstanbul'un Zey-

tinburnu semtinde satın aldığı yeri «Lokal» olarak açmıştır.

● İstanbul'da faaliyette bu-lunan «Türkistanlılar Kültür ve Sosyal Yardım Derneği»nin ye-ni idare heyetinin Türkistanlı-ları bir araya getirmek ve Tür-kistan davasını tanıtmak ama-cıyla Haziran ayı içinde iki ö-nemli çalışması olmuştur. Bun-lardan birisi İstanbul AS düğün salonunda Dr. Baymirza HAYIT tarafından verilen «Türkistan ve Türkistanlı Muhacirler» ko-nulu konferans ve diğeri de der-neğin Gençlik ve Kadınlar Kolu'nun «Belgrad» ormanında ter-tiplemediği kır gezisidir. Yeni ida-re heyetinin kısa zaman içinde-ki bu faaliyetleri «Türkistanlı-lar» arasında büyük memnuni-yet yaratmıştır.

● Enver Paşa'nın kâtille-rinden «Mirza Nefes» namıyla tanınan Nafiz TÜRKER Haziran ayının başlarında TARSUS'ta hakkın rahmetine kavuşmuştur.

● Uzun zamandan beri hasta olarak yatmakta olan Türki-

stanlı hemşehrilerimizden Mah-kambay Öztürk İstanbul'da ve Hacı Yoldaş ENDİNCAN ise Akşehir'de vefat etmişlerdir.

DÜNYA'DA

● İngiltere'de neşredilmekte olan «Geographical» isimli der-gi 46 ncı cildinin 8 nci sayı-sını Türkistan'ın «TAŞKENT» şehrine bağlamıştır. Yazdığı uzun yazısında Taşkent şehrinin dünkü ve bugünkü hali anlatıl-maktadır.

● Batı Almanya'nın Stuttgart şehrinde Sovyetler Birliği'nin NOW OSTI Ajansının yardımı ile yayınlanmakta olan «EX-AKT» isimli derginin Haziran sayısında «Der letzte Derwisch» yani «Son Dervişler» başlıklı ya-zısında TÜRKİSTAN'da komü-nist rejimden önceki «DERVİŞ-LERİ» konu olarak işlenmiştir.

● Federal Almanya'nın Augsburg şehrinde «Batı Almanya'daki Kırm Tatar Cemiyeti» tarafından Kırmhıların 18 Mayıs Matem Günü anılmıştır.

ŞİİR KÖŞESİ

SAZİM

Bir nece yıl qantarğaç,
Yana qolga aldım sazımni,
Endi aytib yiğlamas,
Yürakdağı nazımni.

ÇOLPAN

YURAK

Yurak, sensan mening sazım,
Tilimni nayga cor etting
Kozimğa aynı berkitding,
Yurak, sensan işqibazım.

Osman NASIR

ACCIĞLANMA DEGAN EDİK

Tilaklarım, armânlarım, Şe'rim
Kömilsinler, kerakmas menga;
«Hayât»degan kirli qâpqn bârsin
Pârcalansin, bitsin, yoqâlsin!
Biraq, sen... kim - xayalingga ruhim
Tâlpinadir, yâşâ, bâr bol tutâş!

Abdulrauf FITRAT

VATANIM TÜRKİSTAN

Bu vatan yarkınata baturlar ocağıdır,
Toprağı medeniyet şahikalar yatağıdır,
Her karışı insanlık tarihinin yaprağıdır,
Egemen erkinlikse yiğitinin bayrağıdır.

Biruni, İbnisina, Farabiler ocağıdır,
Candan mana aşığı, kalenderler ocağıdır,
Hadis'de Sahihî Dana Buhariler çıkağıdır,
Sümerden de kudema tarihlerin yatağıdır.

Gelişti Oğuzlu Han Zaysanlılar otağında,
Doğmuştur Ergenekon Altayların kucakında,
Türkeşler de kuruldu Aratların boğazında,
Fergane Samanoğlu İsmail'in kışlağında.

Ertiş, Sır, Ceyhun, Tarım toz atlılar sulağıdır
Görünen kent, kışlağın korbaşılar konağıdır,
Kızılkum'da Göktepem kılıçlılar korganıdır,
Semerkant'ta Zerefsanım, Timurular otağıdır.

Salih ERKİNKOL

YAYINLAR ARASINDA

DÜNYA'NIN EN ESKİ «ORTAASYA ARAŞTIRMA DERNEĞİ VE DERGİSİ» İSİM DEĞİŞTİRDİ

1901 senesinde İngiltere'de kurulan «Kraliyet Ortaasya Cemiyeti» uzun yıllar TÜRKİSTAN meselelerini İngiliz açısından araştırmıştır. Çok değerli eserler yayınlamıştır. Bu arada oldukça zengin bir arşiv meydana getirmiştir. Periyodik yayınlarda bulunmuştur. Devamlı konferanslar hazırlamaktadır. Bu kuruluşun arşivinde 1823 senesinden beri toplanmış orijinal arşiv malzemesi vardır ki bunlar arasında el yazısı mektuplar, fotoğraflar ve yağlı boya resimler sayılabilir. Kütüphanesinde Asya meseleleri ile ilgilenen 30'a yakın dergiyi birarada görmek mümkündür.

Yukarıda geçişini ve çalışmalarını kısaca anlattığımız «The Royal Central Asian Society» derneği 10 Aralık 1974 tarihinde yaptığı Olağanüstü Genel Kurul toplantısında; 1 Ocak 1975 tarihinden itibaren Akdeniz'den başlayarak Pasifik sahillerine kadar uzanan bütün

Asya'yı kapsamı içine alacak şekilde yeni çalışmalara başlayacağından ismini «The Royal Society For Asian Affairs» yani «Asya İşleri İle Uğraşan Kraliyet Derneği» olarak değiştirmiştir. Böylece «ORTAASYA» ile özel ilgilenen bir cemiyet tarihe gömülmüş oldu. Bundan sonra ASYA meseleleri arasında «Ortaasya konuları»na da yer verilecektir. Türkistan konusu ile ilgilenenlere çok faydalı bilgiler verebilecek nitelikte olan bu teşkilâtın yayın organı da isim değiştirmiştir. Evvelce «Asian Affairs - Journal of The Royal Central Asian Society» adı ile yayınlanan dergi Ocak 1975 tarihinden beri «Asian Affairs - Journal of The Royal Society For Asian Affairs» ismiyle çıkarılmaktadır. Londra'da basılan ve kendi alanında önemli bir yer işgal eden bu dergi yılda üç defa yayınlanmaktadır. Azalarına ve abone olanlara gönderilmektedir.

İŞAN HOCA

(1933 yılında «Kaşgar» şehrinde kurulan «Şarki Türkistan Cumhuriyeti'nin kurucularından, İçişleri Bakanı ve devlet teşkilâtçısı).

Prof. Dr. İbrahim Yarkın

1934 yılında, Türkistan'ın istiklâl mücadelesi tarihinin çok acı hatıralarla dolu, buhranlı ve felâketli devrelerinden birinde, Doğu Türkistan istiklâl hareketlerinin, Kızıl Rus emperyalistleri tarafından dıştan ve içten bin türlü entrikalarla ezildiği günlerde, Hotan'la Hindistan arasındaki ıssız dağlık bölgede fedakâr ve güzide bir milliyetçimizi ve yurda bir çok idealist münevver yetiştiren maarifçimizi kaybetmiştik. Bu muhterem zat Türkistan'ın yenileşme (cedidçilik) hareketlerinde ve milli teşkilâtlanma işlerinde, gençliğinden hayatının sonuna kadar bütün imaniyle ve hiç bir güçlük karşısında yılmadan, mukaddes bildiği vatani vazifesini ifa etmiş Hocamız İşan Hoca Hani'dir. Türkistan'da halkı aydınlatma hareketlerinin, büyük mahrumiyetler içerisinde geçtiği ve yetmiş eleman kılığı çekildiği ilk devrelerinde, bir avuç imanlı gençlerin bir taraftan çarlık Rusyasının memur ve misyonerlerinin ve diğer taraftan millî duygu ve menfaatlerden bihaber, taassup karanlığına dalmış kimselerin çıkardıkları engellere ve entrikalara göğüs gererek çalışmaya mecbur olduğu günlerde, o devrin imanlı gençliği arasında, İşan Hoca Hani'nin, hoca olarak ve teşkilâtçı olarak, mümtaz ve kendisine has bir mevki vardı.

İşan Hoca Hani'nin doğum yılını muhaceret hayatındaki imkânsızlıklar yüzünden kesin olarak tesbit mümkün olmadı. Onun doğum tarihinin 1885 yahut 1886 yıllarından biri olduğunu tahmin ediyorum. İşan Hoca Taşkent'in Şeyhventahür kısmında, Koyu - Divanbegi mahallesinde, asil bir ailedendi. Babası Han Hoca dinî tahsil görmüş ve tarikate intisabı olan mütakit ve muhterem bir zat idi.

O, ilk tahsilini babasının açtığı eski usul mahalle mektebinde gördü ve bundan sonra akrabası olan cedidçiliğin mânevî babası Münevver Kari Abdurrahit Han oğlundan ders aldı. İşan Hoca Münevver Kari'den yeni usul tedris için gereken bilgileri aldıktan ve bir müddet yanında yardımcı öğretmen olarak çalıştıktan sonra, 1908 yılına doğru Koyu - Divanbegi mahallesinde yeni usul mektebini açmıştı.

Benim ailemin oturduğu ev, Koyu - Divanbegi mahallesinden epeyce uzakta olmasına rağmen, ağabegim Abidhan'ın teşviki sayesinde, bizim mahalledeki çocuklardan büyükçe bir grup, İşan Hoca'nın mektebine devam etmekte idi. Ben de onlarla birlikte buraya devam ettim. Şimdi olgun yaşımda, muhterem hocamızın, bugünkü yetişme tarzımıza ve bilgilerimize nazaran, bir çok imkânsızlıklar ve mahrumiyetler yüzünden noksan bilgi almış olmasına rağmen, bizleri yetiştirmede ve bilhassa mefkûre aşılama ve millî duygularımızı geliştirmede gösterdiği sabır, ihtimam ve kabiliyeti her vesile ile kalbim minnetle dolu olarak ve hayranlıkla hatırlarım.

İşan Hoca ideale bütün varlığı ile bağlı ve bunu tahakkuk ettirmenin yollarını bilen müstesna kabiliyette bir şahsiyetti. O bundan 55 yıl önceki bir devrede, talebelerine kafa ve vücut sağlığının önemini anlatır ve kendi rehberliği altında spor hareketleri, oyunlar ve gezintiler tertip ederdi. Ders programı içerisinde «Malûmatı nafia» namı altında sohbet saati koyarak, bizlere iyilik, vatan ve millet mefhumlarını anlatır ve cemiyete karşı vazifesini müdrük her insanın mânevî borçlarını açıklardı. Bunları yerine getirmenin ferde ve millet olarak yükselmemiz için faydalarını telkin eder ve gösterirdi. Bu sohbetlerde milletimizin göğüslerimizi kabartan geçmişini çocuk kafamıza uygun şekilde anlattıktan sonra, kültür ve fikir sahalarında gerilememizi ve milletin mukadderatını ellerinde tutan hanların ve emirlerin, milletin varlığı ile ilgili işlerden ziyade, küçük ihtiraslar yüzünden, birbirleriyle uğraşmaları sonucunda, Rus esaretine düştüğümüzü açıklardı. Millet olarak gerilikten, fakrî zaruretten kurtulmak

ve ilerlemek için herkesin yüksek derecelere kadar tahsil görmesi ve böylece millete faydalı olması gerektiğini telkin ederdi.

Onun bu telkinleriyle yetişen talebelerinden büyük bir kısmı muntazam tahsil görerek, başta öğretmenlik olmak üzere, bir çok sahalarda millete faydalı olmağa çalışmışlardır. Bu gençlerden büyükçe bir kısmı bilhassa Sovyet terroru altında çeşitli cemiyet işlerinde çalışırken, sırf idealistikleri ve milletlerine karşı bağlılıkları yüzünden bin türlü işkencelere maruz bırakılarak öldürülmüşler, hapse atılmışlar, Sibiryaya yahut Kuzey Buz Denizi sahillerine sürülmüşlerdir. Abdülvahap Murad, Selimhan Tillahan oğlu, Şair Mir Maşrik Elbek, Kayum Ramazan, Sadullah Kasım ve bir çok güzide ilk mefkûre aşılarını ondan almış kimselerdir.

Çarlık Rusyasının, polis idaresi ve özel olarak tanınmış misyoner Ostroumof'un rehberliğindeki Rus maarif memur ve müfettişleri, bütün yeni usul (Usulü cedid) mekteplerini, ders programları ve kitaplar bakımından, bilhassa Türkiye'den gelen kitaplar ve başka ders malzemesi olup olmadığını kontrol ederlerdi. İşan Hoca Hani'nin ilk okulunda okuduğum son yıllarda Rus memurlarının ani olarak sınıfımıza girerek kitap ve başka ders malzememizi gözden geçirdiklerine şahit olmuştum. Rus Hükûmeti, yeni usul mektepler açarak ve başka uyarma yollarıyla, Türkistanlıları aydınlatmağa çalışan, Cedidçileri (yenileşme isteyenleri) sıkıdan sıkıya takip eder ve uyanmakta olan Türklük şuurundan korktuğundan, dış müslüman ülkelerindeki ve bilhassa Türkiye'deki uyanış ve inkılâp hareketleri hakkında, Türkistanlıların yayın vasıtasıyla bilgi edinmelerine mâni olmağa çalışırdı.

O bu şartlar altında derslerinde ve bilhassa yukarıda anlatılan «malûmatı nafia» adı altındaki sohbetlerinde, bize eski devirlerde kurulan büyük Türk devletleri ve son yüzyıllardaki gerilemeler hakkında çocuk ruhumuzu uyuracak bilgiler verir ve bu gerilikten kurtulmak için bizi iyi yetiştirmeğe ve millete faydalı olmağa teşvik ederdi.

İşan Hoca Hani şuurulu ve prensipçi Türkçü idi. O bize Türklük ruhu aşılamağa çalışırdı. Birinci Dünya Harbinden biraz önce hükûmetten gelen bir ankette, onların inatla yazılmasını istedikleri kabile ismini red ederek Türk olduğunu yazar ve bundan dolayı da kendisi ve mektebi takibe maruz kalır. Aynı yıllarda Eski Taşkent Polis Müdürü, mektepte 2'nci sınıftan başlayarak Çar ailesi efradının adlarının, resmî unvan ve sıfatlarıyla birlikte Rusça olarak sınıfta resmen söylenmesini ve Çar'a duadan ibaret olan Çarlık marşının sınıfta okutulmasını ve Çar, Çarıca ve Veliâhd ile Vali Umuminin resimlerinin mektepte münasip yere asılmasını talep etmiş, İşan Hoca ise, benim mektebim tamamıyla özel bir okuldur, çocuklar rusça anlamazlar, diye bu teklifi red etmiştir. Bunun üzerine onu hapis etmişler, biz onu bir kaç gün göremedik, bize başka öğretmenler ders verdiler.

Hükûmet, okulu kapatmakla tehdit ettiğinden, babası ve başkaları hapishaneye giderek, beliren tehlikeyi anlatmışlar ve inad etmemesini rica etmişlerdir. O bir kaç gün sonra bize derse geldi, fakat çok keyifsizdi. Bundan sonra bir Rus öğretmeni gelecek bir kaç saat arab harfleriyle Çar ve ailesinin ad ve unvanlarını bize, hiç anlamadığımız halde, ezberletmek için uğraştı. Çar ailesinin ve Vali umuminin resimleri de mektebe getirildi. Fakat o, bu resimleri bir sınıfın ön tarafındaki girinti şeklinde yapılan bir köşeye toplu olarak astı ve önüne bir perde gerdi. Yalnız teftiş gibi durumlarda bu perdeyi kaldırır.

(Devamı gelecek sayıda)

OKUYUCULARDAN
MEKTUP

Büyük çabanız neticesinde çikarmağa muvaffak olduğunuz «HÜR TÜRKİSTAN İÇİN İSTİKLALCI GAZETE» neşriyatınızı sevinc ve gururla karşıladık. Başarılarınızın devamını diler, İstanbul'da bulunan tüm Türkistan'lı hemşehrilerimiz adı na sizi candan kutlarız. Ve size her hususta yardımcı olmağa çalışacağımızı ayrıca beyan edebiliriz.

TÜRKİSTANLILAR

Kültür ve Sosyal Yardım Derneği

Başkan Yardımcısı
M. ABİT AYNURAL

Yeni yayın hayatına başlamış bulunan «Hür Türkistan» gazetesi muhakkak ki davamızdaki bir boşluğu dolduracaktır ve hizmet edecektir.

M. Emin UÇAR
BANDIRMA

«Türkistan» ismi altında yayın hayatına başladığımızı öğren dim ve haddinden fazla memnun oldum. Bu gazetenin kamu oyundaki büyük boşluğu dolduracağını ve esir Türkistanlı ırk daşlarımızın davalarının başarıyla yürütülmesine yardımcı olacağına inanıyorum. Sizin başarıyla yürüttüğünüz ve yürüteceğiniz bu dava aslında her Türk gencinin olduğu gibi benim de davamdır...

SEYDİŞEHİR - KONYA
Hüseyin BİÇER

Yukarıdaki satırları yazan okuyucumuz mektubunu şu dörtlü ile bitirmektedir :

BİZ

Mazlûmun gözünde üç damla yaşken, Zalimi boğacak sel olmuşuz biz. Asırlardır darbelenen, inleyen, Millet in derdine dil olmuşuz biz.

«TÜRKİSTAN YAYINLARI»

adı ile

KİTAP YAYININA
BAŞLIYORUZ

Sayın okuyucularımız, Gazetemizin sahifelerinin azlığı sebebiyle yayınlamadığımız uzun yazıları «kitap» halinde neşretmeğe karar vermiş bulunmaktayız. Bu sebeple gelecek seneden itibaren kuracağımız yan kuruluşumuz ile bu hizmeti gerçekleştireceğiz. «Türkistan Yayınları» adını verdiğimiz bu yayınların ilk kitabı «Türkistan» da Hive ve Buhara Hanlıklarının Yıkılışı olacaktır. Okuyucularımızdan destek gördüğümüz takdirde büyük hacimli kitaplar da yayınlayacağız.

Hürmetlerimizle
TÜRKİSTAN GAZETESİ

TÜRKİSTANLILAR
CEMİYETLERİ
KONGRELERİNİ
YAPILAR

(Baştarafı 1. Sayfada) seçilmişlerdir. Denetleme kurulu: Durdu Ali NEMENGEN, Turab TAŞKENT ve Müslim GÖREGEN'den teşekkül etmiştir.

Bunun yanı sıra «Anadolu İstiklâl Savaşı» na katılan Türkistanlılar tarafından Adana'da kurulan «Kuvayı Milliye Mücahit ve Gaziler Cemiyeti Türkistanlılar Şubesi» de Nisan ayının sonunda Genel Kurul toplantısını yaparak Yönetim Kuruluna yeni azalarını seçmişlerdir. Yapılan seçim sonunda:

Başkan: Mirza TAŞKENT,
Bşk. Vek.: H. Ekrem DEMİREL,

Muhasib: Mahmut KUYAŞ,
Veznedar: Turab TAŞKENT,
Üye: Zekeriye ŞARHAN,
Üye: Mahmut KURT,

Üye: Abdulfazî NİŞAN Yönetim Kurulunda görev almışlardır.

1906 yılından beri Türkistanlılar İstanbul'da çeşitli isimlerle altın dernekler kurmuşlardır. Bu derneklerin devamı olan «Türkistanlılar Kültür ve Sosyal Yardım Derneği» İdare Heyeti Başkanı Dr. Salih Erkin kol'un vefatı üzerine 11 Mayıs 1975 günü yıllık kongresini yapmış ve Yönetim Kuruluna,

Başkan: Diş Hekimi Hekimcan KAYNAR,

2. Bşk.: M. Abit Aynural,
Gn. Sek.: Siddik ULUÇAY,
Muhasib: Nadir AKIN,
Vezne.: Abdullah CAN seçilmişlerdir.

Ayrıca denetçiler heyeti: Nadir RİCALOĞLU, Nimet ÖZULU, Şevket ÖZULU ve İbrahim ŞENEL'den teşkil etmiştir. Hayriyet Divanına ise: Dr. Ahmet Naim ÖKTEM, Prof. Dr. Ahmetcan OKAY, Muhiddin ÖZGEN ve Mehmetcan FERGANE getirilmiştir. Gençlik Koluna: Enver OLGUN, M. Naim AYNURAL, M. Can BULAKBAŞI, İsmet YOLBASAR, Kember DİYKAN. Ve Kadınlar Koluna ise: Zühre ÖZALTAY, Hatice YASSA, Enise AKIN, Mahbube ÖZER ve T. ÖZULU seçilmişlerdir.

Amerika'ya yerleşmiş Türkistanlıların NEW YORK'ta kurdukları derneğin yıllık kongresi yapılmış ve yeni idare heyetini seçmişlerdir.

Batı Almanya'da yaşayan Türkistanlıların Münih'te bulunan cemiyeti ise 31 Mayıs 1975 tarihinde yaptığı kongresine gerekli çoğunluk sağlanamadığı için daha ilerdeki bir tarihe ertelenmiştir.

— Ortaasya Basın Ajansı —

«TÜRKİSTAN»
İSMİ

(Baştarafı 1. Sayfada) miyoruz. Bu sebeple TÜRKİSTAN tabirini RUS ve ÇİN işgalinde bulunan aziz vatanımız için kullanacağız. Kısaca doğusu, batısı, güneyi ve kuzeyi ile bir bütün olan TÜRKİSTAN için..

«SOVYETLER BİRLİĞİ»
RUSYA DEMEK DEĞİLDİR

(Baştarafı 1. Sayfada)

RUS'ların parçalayarak hükmetmek siyaseti sebebiyle Moskova «SLAV» asıllı milletlerle birlikte Ermenilere, Gürcülere dokunmamış ve bunların dışındaki milletleri parçalamıştır. Bu konuda Avrupa'da ve dünya'nın belli başlı ülkelerinde eserler yayınlanmıştır. Bunların bir kısmı da Türkçe'ye tercüme edilmiştir. Sovyetler Birliği'ne gidip gelenlerin yazdıkları yazılarda, Sovyetlerin teşekkülünü ve bünyesini araştırmadan oradaki bütün milletleri RUS'muş gibi görmeleri HÜR DÜNYA'daki «Dış Türkler» arasında üzüntü yaratmaktadır.

Gazetemizi ziyaret eden Türkistanlılar ve Azerbaycanlılar; «Sovyetler Birliği»ne gidip gelenlerin yazılarını ve beyanatlarını dikkatle takip etmekteyiz. Yakınlarda «Özbekistan» ve Azerbaycanı ziyaret eden bir gazetecinin, İstanbul'da çıkan gazetesinde yazdığı yazılarda Azerbaycanlı bir Türk Mühendisini «RUS MÜHENDİSİ» diye yazması üzücüdür. Diğer taraftan TAŞKENT'te yapılan film yarışmasına Türkiye'yi temsilen katılan bir rejisör dönüşünde televizyona verdiği beyanatta Türkiye filminin «birincilik» kazanmasının sebebinin şöyle izah etmiştir. — Taşkentlilerin Türkçe anlaması için filmimizin birincilik almasında büyük rolü oldu» Acaba rejisör, ne umuyordu? Binlerce senelik bir Türk şehri olan TAŞKENT halkının hangi dili anlaması ve konuşması gerekirdi. Bu derecede gafleti anlayamıyoruz» diye yakınmıştır.

DIŞ TÜRKLER MESELESİ
VE RUS EMPERYALİZMİ

(Baştarafı 2. Sayfada)

bir Rus İmparatorluğunun kurulması lüzumuna inananlar yanında, Rusya'nın bir çok milletlerden ibaret olduğunu kabul edenler de vardır. Fakat onlarca Rus olmayan milletler ile Rus milleti «Milliyeti» bakımından ayrı olsalar da iktisaden tek uzviyet teşkil ettikleri için ayrılması imkânsız diye düşünürler.

— «Pensilvanya Birleşik Amerikan Devletlerine iktisaden ne kadar lüzumsa, Ukrayna da Rusya'ya o kadar lüzumdur.» (2) diyor.

Fakat Rusya'ya yalnız Ukrayna'nın buğdayı, kömürü, demiri ve Karadeniz limanları değil, Azerbaycan'ın petrolü, Türkistan'ın pamuğu madenleri ve Okyanus, Baltik sahilleri de lüzumdur. «Rusya Marmara - Çanakkale Boğazlarına olan ihtiyacını hiçbir zaman gizlememiştir. Gerek Kızıl, gerekse Beyaz Rusların iddialarına göre, Boğazlara malik olmayan bir Rusya iktisaden inkişaf edemez. Boğazlar hususunda beyazlarla kızılar arasında bir ihtilaf mevcut olmadığı malumdur. Bu hususta Güney Amerika'da intişar eden Rusça «Naşa Strana» gazetesinin 23 Şubat 1952 tarihli sayısındaki şu satırlara dikkat ediniz:

— «(Üçüncü Roma) idaresini terviç eden Moskof Gran dükleri Ayasofya üzerine hac takmak isteyen Slavya nafililer ve Rus buğdayını dünya piyasasına sevk etmek için boğazları talep eden Milyuxov gelip geçmiştir.. Kalkan, Roma, Buğday, Orak - Çekiç ve muhtelif şairler olmakla beraber gaye aynıdır. Kiyev, Rus, Moskof Çarlığı, Rusya, İmparatorluğu ve hattâ Sovyetler Birliği geolojik ameliyat nevinde bir yavaşlıkla aynı gayeye yürüyorlar.»

Türkiyemiz tepesinde mil-

yonlarca insanı hakimiyeti altında tutan tahminlerin üstün de sömüren ve bu insanların «MİLLİ BAĞIMSIZLIĞI» na fırsat vermeyen «Rus Emperyalizmi» ni görmek istemiyorsa mutlaka «Dış Türkler Meşalesi ile Rus Emperyalizmi» ni yakından öğrenmeğe mecburdur. Bu konu komünizmi öğrenmek ve mücadele etmek ten daha önce gelir.

- (1) Buradaki «beyaz» kızıl karşılığıdır.
- (2) George Kennan gibi B. Amerikan şahsiyetlerinin bile bu husustaki fikri ka tıdır.

SOL JENİSTİN
HÜR DÜNYA'YA
SESLENDİ

(Baştarafı 1. Sayfada)

ta Soljenitsin, Lenin'in bir sözü-nü hatırlatmıştır.

— Bir gün gelecek kapitalistler onları asacağımız ipleri bile bize satacaklardır.

Daha sonra New York'da se-refine verilen ziyafette konuşan Aleksander Soljenitsin şunları demiştir:

«Sizlerden rica ediyorum, Kremlin cellatları bizi diri diri gömmek istedikleri bir zamanda onlara kazma kürek göndermeyiniz.»

Bu sözleri ile Batı'nın Sovyetler'e ikinci dünya harbinde olduğu gibi yardım ederek ve iki yüzlü siyasetine aldanarak dünya hakimiyeti ve insanları köle etme politikasına tekrar yardım cı olmamalarını istemiştir.

Aleksander Soljenitsin'in Amerika'daki konuşmaları dünyada büyük akisler uyandırmıştır.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
ALTAY Turistik
ONYX MAMULLERİ
TOPTAN SATIŞ YERİ
Yeniçeriler Caddesi No. 135
Beyazıt/İSTANBUL
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

EL KİTABI
YAYINLANDI

(Baştarafı 1. Sayfada)

BOOK OF MAYOR SOVIET NATIONALITIES» isimli kitabın Londra ve New York'da satışa çıkarılması büyük bir ilgi ile karşılandı. Kitab beş kısımdan ibarettir. Dördüncü bölümü TÜRKİSTAN yani «Ortaasya»'ya ayrılmıştır. Kitaba önsöz yazan Amerikan Profesörü Richard Pipes ön sözde Sovyetler Birliği'ndeki milletler sorununun giderek daha güçleneceği ve büyüyeceği tezini savunuyor. Pipes konuya eğilen Amerikalı akademisyenlerin geçmişte yaptıklarını, Amerika Birleşik Devletleri'ni misal alarak Sovyetler Birliği'ndeki çeşitli milletlerin zamanla asimile olup eriyebileceklerini düşündüklerini söylüyor. Pipes'in tezi kısaca şöyle: «Sovyetler Birliği nüfusunun büyük bir ekseriyeti hâkim ırktan olmayan dünya devletidir. 241,7 milyon nüfusun sadece 129 milyonu Rus'tur. Üstelik diğer milletlerin doğum oranı daha yüksek olup bilhassa Asya'lı azınlıkların nüfusunun gelecekte Ruslar'ı geçmesi çok muhtemeldir. Sınıf farklarının azalması «milliyet» suurunun artmasına da yol açmıştır. Sovyetler Fransız müstemlekeciği benzeri bir asimilasyon politikası takip etmiştir. Fakat kendi toprakları verimsiz olan Ruslar devamlı olarak daha bereketli hudut cumhuriyetlere yani azınlıkların bulunduğu bölgelere göç etmektedir. Buralarda kamu servislerinden iş ve eğitim imkânlarından bu göçmenlerin mi yoksa yerli halkın mı daha fazla faydalanacağı problemi ortaya çıkacak ve giderek «milliyetçilik tansiyonu» yükselecektir.»

— Ortaasya Basın Ajansı —

Türkistan için
İSTİKLALCI GAZETE

Sahibi ve Umumi Neşriyat Müdürü
Ziyaettin BABAKURBAN

Yazı İşleri Müdürü

Gündoğdu

SARUHANOĞLU

Haberler ve Resimler
ORTA ASYA BASIN AJANSI
The Central Asian Press Agency

8. München 33

Postfach 267

Batı Almanya

İdarehane:

Piyerloti Caddesi Ayberk
Apt. Nu. 7 - 9/10
Divanyolu — İstanbul

Telgraf Adresi:
ASYAAJANS - İSTANBUL

İdare Müdürü

Nurettin PAKYÜREK

Abone Bedeli

Türkiye'de yıllık 20 lira.

Amerika'da 2 dolar.

Avrupa'da 5 DM

Asya-Afrika'da 1 Sterling'dir.

Havale Adresi

Z. Babakurban

Osmanlı Bankası

Çemberlitaş Şubesi

Hesap Nu: 645072/0

İstanbul/Türkiye

veya

Posta Çek Nu.: 20094188

Aksaray — İstanbul

TÜRKİSTAN

Resmî malûmata göre Türkistan'da 28 milyon Türk yaşamaktadır. Türkistan'ın yüzölçümü 5 milyon 944 bin 400 km² dir. Bu topraklar ÇİN ve RUS işgal altındadır. TÜRKİSTAN doğusu ve batısı ile parçalanmaz bir bütündür.